

Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL projekts

„KLUSĀS ROKAS”

Projekta nacionālie sadarbības partneri :

Valsts aģentūra „Sociālās integrācijas centrs”, Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācija „EFRAIMS”,
Humāno iniciatīvu atbalsts fonds, Valmieras pilsētas dome, Rēzeknes pilsētas domes sociālās aprūpes pārvalde

NEDZIRDĪGO ĢIMENŪ ATBALSTA MODUĻI, INTEGRĒJOŠO PASĀKUMU PROGRAMMU VEIDOŠANAS METODIKA

SATURS

PROBLĒMSITUĀCIJAS APRAKSTS

RISINĀJUMS:

1.bloks

Informatīvie pasākumi

2.bloks

Izglītojošie pasākumi

3.bloks

Atbalsta ģimeņu tīkla izveide nedzirdīgo ģimenēm

4.bloks

Profesionālā palīdzība

PROBLĒMSITUĀCIJAS APRAKSTS:

Pirms Latvijas neatkarības atgūšanas LNS bija veiksmīgi funkcionējoša sistēma, kas nodarbināja 600 nedzirdīgos un sniedza pilnvērtīgu atbalstu viņu ģimenēm. Diemžēl pēc neatkarības atgūšanas valsts institūcijas pilnībā norobežojās no nedzirdīgo nodarbinātības problēmu risināšanas, mūsu uzņēmumi vairs nesaņēma valsts pasūtījumus un LNS bija spiesta sākumā samazināt ražošanu, pēc tam divus uzņēmumus slēgt vispār. Nedzirdīgie cilvēki palika bez darba, jo ne valsts, ne privātajās struktūrās nevienam nebija vajadzīgi. Arī tagad viņu intereses un vajadzības tiek sistemātiski ignorētas. Sabiedrībā valdošie stereotipi un ignorance nepārtraukti un agresīvi anektē aizvien jaunas un jaunas (dzirdes) invalīdu dzīves jomas, tā balstās uz esošās aizsardzības sistēmas darbības trūkumiem, rezultātā dzirdes invalīdi ļoti bieži ir sociālās palīdzības, pabalstu lūdzēji, labākajā gadījumā strādā mazkvalificētu, slikti atalgotu darbu. Gan normatīvajos dokumentos, gan ikdienas dzīvē LNS šodien saduras ar regulārām nedzirdīgos cilvēkus pazemojošām, klajām diskriminācijas izpausmēm. Tas skar visas dzīves jomas un visu vecumu nedzirdīgo dzīvi:

Jau agrā bērnībā nedzirdīgie bērni tiek atrauti no ģimenēm, lielākā daļa no viņiem līdz pat 20 gadu vecumam spiesti dzīvot vispirms vienīgajā specializētajā bērnudārzā Rīgā, pēc tam specializētajās internātskolās, rezultātā nedzirdīgajiem tiek liegta iespēja veidot harmonisku ģimenes dzīvi, tiek izkropļota pati ģimenes būtība, nemaz nerunājot par cilvēktiesību ievērošanu.

Šīs absurdās sistēmas darbības rezultātā pašlaik gandrīz 80% nedzirdīgo cilvēku ir tikai pamata vai zemāka izglītība un sabiedrībā iesakņojies noturīgs viedoklis par nedzirdīgajiem kā par slikti izglītotiem cilvēkiem..

Lai gan likums par Sociālo palīdzību paredz, ka sociālās rehabilitācijas pasākumus nedzirdīgajiem cilvēkiem nodrošina valsts, praksē diemžēl ir tā, ka šos pakalpojumus valsts vidēji vienam nedzirdīgajam cilvēkam apmaksā mazāk nekā 3 stundas gadā, tai skaitā 1,5 stundas – nedzirdīgo tulkus pakalpojumus. Pakalpojumu klāsts ir ierobežots gan sortimentā (5), gan daudzumā, to vispār nav nedzirdīgajām mātēm, kuras audzina dzirdīgus bērnus. Tās nedzirdīgās sievietes, kas izveidojušas ģimēni ar dzirdīgiem vīriešiem, lielākoties tiek dažādi diskriminētas, lai arī bieži vien pašas to nemaz neapzinās. Psiholoģiski smagi ir tām sievietēm, kas dzīvo dzirdīgo vidū un nevar ikdienā pilnvērtīgi komunicēt ar saviem ģimenes locekļiem. Psihologa palīdzības pieejamība mērāma minūtēs gada laikā!

Ārkārtīgi ierobežotas ir nedzirdīgo cilvēku informācijas ieguves iespējas. Šie cilvēki informāciju uztver vizualizēti, zīmju valodā, turklāt daudziem no viņiem tā nepieciešama „viegļajā zīmju valodā”, tātad tikai ar zīmju valodu pārvaldošu speciālistu palīdzību. Šādu speciālistu Latvijā ir ļoti maz.

Kopumā tas viss liecina, ka nedzirdīgie cilvēki spiesti visu mūžu dzīvot noturīgi nelabvēlīgā, diskriminējošā vidē. Tā rezultātā – asociāla uzvedība, neprasme kontaktēties ar apkārtējiem. Turklāt nedzirdīgajiem cilvēkiem, invaliditātes specifikas dēļ, it sevišķi ir raksturīgs zems informētības līmenis par savām iespējām un tiesībām, viņi ir neaktīvi savu tiesību izmantošanā un neuzticas valsts un pašvaldību institūcijām spējā mainīt viņu situāciju, dominē arī neticība savām spējām paaugstināt dzīves līmeni.

Visu līdzšinējo neveiksmju un „tradicionālo spēlētāju” nespēja atrisināt problēmas izsaukusi smagu uzticības krīzi. Zaudējuši darbu, līdz ar to dzīves

satvaru, jēgu, cilvēki zaudējuši iespēju uzturēt ģimenes, daudziem ir problēmas ģimenes dzīvē, izplatās alkoholisms, asociāla uzvedība. Protams, šādos apstākļos cilvēki norobežojas no apkārtējiem, pašizolējas. Nedzirdīgajiem cilvēkiem tas izsauc arī ļoti smagas psiholoģiskas problēmas. Ne valsts institūcijas, ne pašvaldību atbalsta dienesti ar šo mērķauditoriju nestrādā pilnā apjomā, bet Latvijas Nedzirdīgo savienībai, kura organizē sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, finansējums tiek samazināts...

LNS mērķis ir cīnīties pret diskrimināciju, pret sociālo atstumtību, pret nevienlīdzību un par šiem cilvēkiem. Diemžēl valsts un pašvaldību institūcijas, problemātiku nepārzinošas organizācijas slikti saprot elementāru lietu – nedzirdīgajiem cilvēkiem, sevišķi grūtībās nonākušajiem, **nav nekādas uzticības dzirdīgo sabiedrībai ar visām tās institūcijām, jo tieši tās ir viņu problēmu cēlonis.**

Uzticēsies viņi (turklāt arī ne vienmēr) tādiem pašiem kā viņi – nedzirdīgajiem, kuri viņus saprot, atbalsta un palīdz iespēju robežās. Tieši tāpēc esam uzsākuši atbalsta ģimeņu tīklu veidošanu, lai nedzirdīgie, īpaši sievietes, rastu iespēju komunicēt un pārrunāt savas problēmas ar līdzīgās situācijās nonākušiem līdzbiedriem, mācītos no savstarpējās pieredzes, uzdrošinātos runāt un risināt sev sasāpējušos jautājumus.

RISINĀJUMS:

1.bloks

Informatīvie pasākumi

- **Vēstules**

Ģimenēm, kurās dzīvo nedzirdīgie, tiek sūtītas informatīva rakstura vēstules. Nedzirdīgajiem ģimenes locekļiem tiek sūtītas personiskas vēstules, kurās informācija tiek pausta vieglajā valodā, to forma ir neuzbāzīga, bet tomēr interesi rosinoša. Vēstules var sūtīt gan pašvaldību sociālās nodaļas, gan Nedzirdīgo savienība, gan atbalsta ģimeņu tīkla locekļi. Informāciju, kas tiek nodota personīgas vēstules formā, nedzirdīgā persona var vairākkārtīgi mierīgos apstākļos pārlasīt, izprast tekstu, ja nepieciešams – patstāvīgi meklēt palīdzību.

Uz vēstulēm no ģimeņu atbalsta tīkla biedriem, nedzirdīgais tiek rosināts atbildēt. Atbildes rakstīšana ir jauns uzdevums, kas prasa koncentrēšanās spēju, vairo komunikatīvās prasmes un iemaņa, ceļ pašapziņu.

- **Bukleti**

Informācija, kas tiek piedāvāta bukletu formā ir mazāk personīga, bet tai ir plašāks mērķauditorijas loks, kā arī neierobežotas izplatības iespējas. Bukleti ar informāciju var sasniegt vienlīdz kā dzirdīgo, tā nedzirdīgo auditoriju.

Tie tiek izplatīti vietās, kur visbiežāk pulcējas nedzirdīgie, kā arī visās iespējamajās vietās, kur cilvēki var saņemt informāciju, kā arī vietās, kur cilvēki uzskatās gaidot (autoostas, doktorāti, apdrošināšanas kompānijas u.c.)

● **Laikraksti**

“ Kopsolī”, reģionālie un nacionālie preses izdevumi

Informācija, kas tiek ievietota laikrakstos satur problēmas dziļāku izklāstu, nekā tā, ko piedāvā bukleti. Laikrakstos tiek ievietoti garāki raksti, intervijas, bet arī iespējams ievietot īsus sludinājumus.

Te jānošķir informācija, kas tiek publicēta Nedzirdīgo savienības izdevumā no informācijas, kas tiek publicēta citos masu medijos. Laikraksti ir galvenais medijs, caur kuru par nedzirdīgo problēmām un sasniegumiem tiek informēta plašāka sabiedrība. Informācija laikrakstos vienlaicīgi pilda arī izglītojošo un integrējošo funkciju.

Līdz šim paši nedzirdīgie maz izmantojuši laikrakstus kā sevis izpaušanas līdzekli. Nedzirdīgie jārosina rakstīt vairāk un komunicēt ar plašāku sabiedrību.

● **Videomateriāli**

Ļoti labs līdzeklis nedzirdīgo personu informēšanai un izglītošanai ir videofilmas. Tās pieejamas dažādos formātos gan skatīšanai TV, gan datorā. Ir daudz videomateriālu par Eiropas Savienību, politiskajiem notikumiem, dažādas mācību videofilmas, kuras oriģināli izdotas svešvalodās, bet titri ir latviešu valodā. Ir arī pieejami videomateriāli par nedzirdīgo dzīvi citās pasaules valstīs.

Ģimenes var rīkot kopīgus videofilmu skatīšanās vakarus, kas var būt arī ar izklaidējošu raksturu, bet sekmē nedzirdīgās personas spēju integrēties sabiedrībā.

● **Internets**

Aizvien plašāk kā informācijas avots tiek izmantots internets. Ar dažādu fondu atbalstu ir pieejama virkne bezmaksas kursu, kas palīdz nedzirdīgajiem vispirms apgūt pirmās datorizācijas un vēlāk meklēt vajadzīgo informāciju internetā.

Šobrīd jau gandrīz visās pašvaldībās ir interneta pieejas punkti. Drīzumā bezmaksas interneta punkti būs katrā vismazākajā pašvaldības teritorijā, bibliotēkā. Pašvaldību sniegtā informācija tiek izvietota internetā. Visos LNS reģionālajos centros ir bezmaksas interneta brīvpieejas punkti. Nedzirdīgie viens otru mudina ierīkot interneta pieslēgumus mājās, pieaug savstarpējā sazināšanās ar e-pastu un MSN palīdzību, arvien vairāk nedzirdīgo izmanto WEB kameras, ar kuru palīdzību MSN var sarunāties zīmju valodā. Modernās tehnoloģijas sniedz nedzirdīgajiem jaunas iespējas apgūt informāciju un sazināties. Tas ir plaši jāskaidro un jāaicina visi mācīties.

● **Pasākumi biedrībās**

Reģionālās biedrības ir vietējie centri, kur pulcējas nedzirdīgie, lai atrastu savām problēmām risinājumu un lai piedalītos dažādos nedzirdīgo kultūras un atpūtas pasākumos. Viens no pasākumu veidiem – ģimeņu tradīciju vakari, ir ne tikai izklaides un atpūtas pasākumi, bet tie nes arī informatīvo slodzi – nedzirdīgiem saprotamā veidā. Reģionālajās biedrībās ir arī informatīvie stendi, kur atrodamas plašs drukātās informācijas klāsts, pasākumu plāni, informācija un adreses, kur meklēt atbildes uz saviem jautājumiem.

2.bloks

Izglītojošie pasākumi

- **Semināri**

Izglītojošos pasākumus nedzirdīgajiem visbiežāk organizē LNS un tās reģionālās nodaļas. Tomēr nedzirdīgie aizvien biežāk meklē tulka palīdzību, lai varētu apmeklēt arī citus izglītojošos pasākumus. Bieži vien nedzirdīgo grupas piedalās dažādos NVO rīkotajos apmācību semināros. Dažkārt seminārus rīko pašvaldība vai valsts institūcijas. Semināru laikā nedzirdīgie vienlaikus gan uzņem informāciju, gan papildina savas zināšanas, gan gūst pieredzi savstarpēji sazinoties, jautājot un atbildot, piedaloties interaktīvās aktivitātēs.

- **Lekcijas**

Lekcijas ir pasīvāka apmācību forma nekā semināri, kas tiek pielietota, ja pasākumam tiek atvēlēts mazāks laika sprīdis. Lektori var būt gan vietējās autoritātes, gan pieredzējuši pasniedzēji, apgūstamo tematu loks neierobežoti plašs.

- **Darba grupu sanāksmes**

Aizvien vairāk nedzirdīgie iesaistās dažādu projektu realizācijā. Tiek identificētas un risinātas tiem aktuālas problēmas, tāpēc jo vairāk cilvēku aktīvi iesaistās plānošanas un projektu realizācijas darbā, jo adekvātāk tiek sasniegti izvirzītie mērķi.

Nedzirdīgie ir jāiesaista arī to darba grupu darbā, kas ir tieši vai pastarpināti saistītas ar viņiem aktuāliem jautājumiem. Arī lemjot par sporta bāzes vai bibliotēkas celtniecību pilsētā, par sociālo pabalstu aprēķināšanas kārtību vai jebkuru citu jautājumu savs viedoklis jāizsaka arī nedzirdīgajiem, apzinoties sevi kā īpašu sabiedrības daļu.

Darba grupu sanāksmēs tiek apzinātas nedzirdīgo ģimeņu vajadzības, problēmas, diferencējot nedzirdīgo ģimenes locekļu problēmas un dzirdīgo ģimenes locekļu problēmas saskarsmē ar nedzirdīgo.

3.bloks

Atbalsta ģimeņu tīkla izveide nedzirdīgo ģimenēm

Pamatā jebkura sadarbības vai atbalsta tīkla izveidei sākuma shēma ir vienāda, tādi modeļi jau tiek pielietoti un ir vienkārši aprobējami. Veidojot ģimeņu atbalsta tīklu nedzirdīgo ģimenēm, par pamatu var ņemt jebkuru jau darbojošās atbalsta tīkla shēmu, piemēram, Valmieras pašvaldība sadarbībā ar krīzes centru jau 2005./2006. gadā ir realizējusi projektu par atbalsta tīkla riska grupas un nelabvēlīgajām ģimenēm izveidi.

Strādājot ar ģimenēm, kurās dzīvo nedzirdīgie, vairāk uzmanības jāpievērš nevis pašai tīkla izveides shēmai, bet gan metodoloģijas izstrādei atbilstoši nedzirdīgo problemātikai. Galvenā problemātika ir divu dažādo pasaulu saskare vienas ģimenes robežās, no kuras izriet liela daļa citu problēmu, piemēram, nedzirdīgo sieviešu netiešā diskriminācija pašas ģimenē.

Ņemot vērā nedzirdīgo personu inertumu, pašizolāciju un apātiju, bailes iesaistīties lielos projektos, pirms tīkla izveides ieteicams sākt ar nelielu pašpalīdzības grupu izveidi.

Pašpalīdzības grupās organizējas cilvēki, kam ir līdzīgas problēmas vai dzīves situācijas pieredze vai nu personīgi vai viņu draugiem, vai ģimenes locekļiem. Dalīšanās pieredzē un teorētisko zināšanu absorbēšana praksē dod viņiem iespēju sniegt kvalitatīvu abpusēju palīdzību un to apvienot ar praktisku

informāciju par veidiem, kā risināt radušās problēmas. Grupas darbā pēc grupas locekļu aicinājuma var piedalīties arī profesionāļi.

- **Pašpalīdzības grupu izveide, apmācība.**

Pašpalīdzības grupas ir savstarpējās palīdzības cilvēku grupas, kuras raksturo piecas pazīmes:

1. Grupas locekļi jeb dalībnieki dalās savas dzīves sarežģītajās pieredzēs;
2. Grupas līderis dalās savā pieredzē un teorētiski sagatavo grupas locekļus homogēnai darbībai;
3. Grupas locekļi paši iemācās un vada grupu;
3. Visi cilvēki gūst labumu no darbības grupā;
4. Pastāv zināma grupas struktūra un darba organizācija;
5. Grupas locekļi var ziedot grupai, bet nemaksā biedru maksas.

Pirms grupu patstāvīgā darba uzsākšanas visiem grupas locekļiem jāapgūst teorētiskās zināšanas par grupas izveidi, tās darbības fāzēm, krīzēm un to pārvarēšanu.

Vadoties no šo pašpalīdzības grupu darba rezultātiem, tālāk jau uz izveidojušās grupu bāzes var uzsākt ģimeņu atbalsta tīkla izveidi.

- **Tīkla līderu atlase**

Lai veidotu ģimeņu atbalsta tīklu, ir nepieciešama visu iesaistīto brīvprātīga vēlme sadarboties. Potenciālo grupu dalībnieki tiks aicināti uz ievadsemināriem, lai apzinātu mērķauditoriju un uzsāktu dabisko līderu atlasī – tas apstiprinājies vairākos pētījumos, ka par līderi neizmācās, bet par līderi piedzimst – ir tikai jārada apstākļi viņam sevi apzināties un izpausties. Tīkla līderi tiks atlasīti pēc testu un individuālo pārrunu rezultātiem. Lai atklātu potenciālā līdera vietu grupā tiks veikta grupas dalībnieku anketēšana

- **Līderu skola**

Līderi tiks apmācīti, izejot grupas attīstības dinamiku un mācoties pārvarēt grupas iekšienē radušās krīzes. Pilns grupas apmācības cikls ilgst 9 mēnešus. Līderiem jādarbojas savā izveidotajā grupā un paralēli jāapgūst teorētiskās zināšanas par grupas darbību, krīžu pārvarēšanu, budžetu, sabiedrisko attiecību veidošanu. Grupas līderim apmācības noslēdzot ir jābūt gatavam un motivētam rosināt darboties pašpalīdzības grupas dalībniekus, kā arī multiplicēt apmācībās iegūtās teorētiskās zināšanas.

- **Interaktīvas nodarbības tīkla izveidei un nostiprināšanai**

Interaktīvas teorētiskas un praktiskas nodarbības ar profesionāļu līdzdalību var notikt gan katras atsevišķās grupas darbības laikā, gan grupām savstarpēji tiekoties un apmainoties ar pieredzi. Dažādām grupām vai to atsevišķiem dalībniekiem ir vēlams satīkties un pārrunāt ar progresu vai grūtībām saistītos jautājumus ar citu grupu dalībniekiem. Atsevišķas situācijas detalizēti izanalizēt un kopā ar profesionāli meklēt risinājumus. Šāda sadarbība palīdz vēlāk atpazīt līdzīgas situācijas un tās veiksmīgi atrisināt savā grupā.

- **Nepieciešamā metodika un metodiskie materiāli**

Ir nepieciešams sadarboties ekspertiem un profesionāļiem gan no LNS, gan skolām, gan pašvaldību sociālajiem darbiniekiem darbam ar ģimenēm, gan citām ģimeņu atbalstu realizējošām institūcijām izstrādāt speciāli nedzirdīgo problemātiku risinošas atbalsta programmas, kuras realizējamās nedzirdīgo ģimeņu atbalsta tīkla ietvaros organizētās aktivitātēs.

- ✓ **Vecākiem**

Nedzirdīgi vecāki – dzirdīgi bērni

- “Mērija Popinsa” (*audzināt vispirms vecākus, tad bērnus*);
- “Māmiņu klubs” – pieredzes apmaiņa;
- „Ieva nav Ādama sastāvdaļa” – sieviešu pašapziņas celšanai;

- “Omītes 1” – pašpalīdzība sev;
- “Omītes 2” – palīdzība citām vai atsevišķi dzīvojošu radnieku ģimenēm;
- „Krustvecāki” – autoritātes aizbildniecība.

Dzirdīgi vecāki – nedzirdīgi bērni

- „Auis – tas nenožīmē VISS”
- „Nedzirdīgie – respektējama un cienījama kultūras un valodas minoritāte”
- „Nedzirdīgo amatiermāksla”
- „Nedzirdīgo sasniegumi Latvijā un pasaulē”

✓ **Bērniem** (*dzirdīgiem nedzirdīgo vecāku bērniem*)

- “Mamma un tētis dzīvo klusumā”;
- “Zīmju valoda – īsta valoda;
- “Kad izaugšu – būšu sociālais asistents”

✓ **Vecākiem un bērniem** “ Ieskaties manā pasaulē”

- I daļa bērniem;
- II daļa vecākiem;
- III daļa vecākiem kopā ar bērniem.

4.bloks

Profesionālā palīdzība

- **Zīmju valodas tulks**

Dzirdes invalīdi, kas ir vienīgie nedzirdīgie savās ģimenēs un radu lokā, parasti tiek „informatīvi apdalīti” ģimenes un radu loka saietos.

Pie pietiekama zīmju valodas tulku skaita, ģimenēm, kurās ir nedzirdīgie, tiek nodrošināts tulks ģimenes tradīciju pasākumos – kāzās, jubilejās un citos radu saietos. Tas atrisina nedzirdīgās personas diskriminēto stāvokli, attiecībā pret pārējiem dzirdīgiem radniekiem. Somijā tas ir valsts apmaksāts pakalpojums.

No morālā aspekta tas ir svarīgi nedzirdīgām mātēm, kuru dzirdīgiem bērniem nāk ciemos draugi – pusaudzim bērnam ir diskomforts savu draugu priekšā par mammu, kurai nemitīgi kaut kas jāpaskaidro. Profesionāls tulks ne tikai kļūst par informācijas novadītāju, bet pats fakts arī tīri psiholoģiski paceļ gan mammas gan bērna pašapziņu, jo veicina psiholoģisko neatkarību.

- **Sociālais darbinieks**

Vislabāk nedzirdīgo vēlmes, vajadzības un iespējas izprot paši nedzirdīgie. Šobrīd Latvijā vēl nav neviena sociālā darbinieka, (viens Rīgas pašvaldības finansēts sociālais darbinieks ar zīmju valodas zināšanām strādā, bet tas nav adekvāts, bet tikai „pielīdzināms” nedzirdīgo sociālā darbinieka pakalpojums) kas būtu sagatavots darbam ar dzirdes invalīdiem, prastu zīmju

valodu, izprastu nedzirdīgo cilvēku psiholoģiju un pasaules uztveri, kas šķiet dīvaini un nesaprotami mūsu kolēģiem Eiropā. Pētot Vācijas pieredzi, viennozīmīgi tika atzīts, ka vislabākais nedzirdīgo konsultants, aprūpētājs vai palīdzības organizators ir nedzirdīgs vai vismaz zīmju valodu protošs un tātad nedzirdīgo domāšanas veidu izprotošs speciālists.

Ar nedzirdīgo ģimenēm vislabāk spēs strādāt un saprasties **nedzirdīgs sociālais darbinieks**. Kad nedzirdīgajiem interesentiem būs iespēja apgūt sociālā darbinieka profesiju, pašvaldības iegūs speciālistus, kas spēs risināt nedzirdīgo ģimeņu problēmas, sniegt individuālas konsultācijas gan nedzirdīgiem vecākiem, gan dzirdīgu vecāku nedzirdīgajiem bērniem. Uzlabosies nedzirdīgo personu interešu ievērošana un aizstāvība.

Lai nedzirdīgajiem sniegtu adekvātu sociālo palīdzību un atbalstu, ir nepieciešams nekavējoties uzsākt nedzirdīgo apmācību. Vienlaicīgi **sociālo darbinieku pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības apguves programmās ir jāiekļauj nedzirdīgo zīmju valodas apguve** vismaz kā izvēles kurss.

● **Ģimenes asistents**

Pētot Vācijas pieredzi, par ārkārtīgi veiksmīgu tika atzīta nedzirdīgo ģimeņu (sociālais) asistentu darbība. Speciāli apmācīts cilvēks strādā gan ar sociālā riska, gan problēmsituācijā nonākušām ģimenēm, kurās kāds no locekļiem ir nedzirdīgs un tādējādi ir apgrūtināta ģimenes iekšējā komunikācija un problēmu izpratne.

Ģimenes asistents sniedz konsultācijas ģimenēm ar bērniem, veic pārrunas ar ģimeni, analizē situāciju un piedāvā iespējamo palīdzību. Konsultants veic arī pedagoģiski audzinošo darbu ar vecākiem, jo nedzirdīgiem vecākiem nereti nav nekādas pedagoģiskās iemaņas.

Speciāls NEDZIRDĪGS ģimenes asistents/konsultants strādā ar ģimenēm, kurās ir dzirdīgi vecāki un nedzirdīgi bērni – paralēli vecāku izglītošanai par to, ka nedzirdīgs nebūt nenozīmē „sliktāks” un nav lietderīgi bērna audzināšanu un izglītošanu vērst tikai uz medicīnisko dzirdes defektu kompensēšanu, šis asistents nodrošina nedzirdīgā bērna iepazīstināšanu ar nedzirdīgo kultūras un mākslas pasauli, par iespējām un perspektīvām atrast kādu personīgi savu pašizteiksmes un pašapliecināšanās veidu.

Sadarbībā ar klientu nedzirdīgais ģimenes konsultants izstrādā risinājumu shēmu, panāk vienošanos par pušu veicamajiem pasākumiem, to izpildes termiņiem. Konsultants palīdz ģimenēm ar bērniem attīstīt nepieciešamās prasmes, lai uzlabotu dzīves situāciju un tā kvalitāti, motivē ģimenes locekļus līdzdarboties un pašiem iesaistīties izveidojušos problēmu risināšanā, izvērtē ģimenes riska pakāpi, veic ģimeņu apsekojumus. Izvērtējot situāciju, nepieciešamības gadījumā konsultants veido sadarbības tīklu ar bērnu krīžu centra speciālistu, bērnu tiesību aizsardzības speciālistu, nepilngadīgo lietu inspektoru u.c. speciālistiem.